

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

15992

EFTERRETNINGER

OM

VESTERBROS BØRGER- OG REALSKELE

(VESTERBROGADE Nr. 67, SIDEBYGNINGEN).

VED

CAND. THEOL. E. H. WEGENER,
SKOLENS BESTYBER.

Nr. I. SKOLEAARET 1872—73.

KJØBENHAVN.

LOUIS KLEINS BØGTRYKKERI.

1873.

Efterretninger

om

Vesterbros Borger- og Realskole.

Den 20de Marts forrige Aar oprettede undertegnede i Forening med Hr. Seminarist Lützhöft en Skole paa Vesterbro under Navn af »Vesterbros Borgerskole«. Skolen aabnedes i Saxogade den 3dje April s. A. med et Antal af 17 Elever, der efter den for Skolen vedtagne Plan og med tilbørligt Hensyn til Elevernes Evner og tidligere Uddannelse, foreløbig fordeltes i 2de Klasser, 1ste og 3dje.

Efter næppe en Maanedes Forløb gjorde en Tilgang af 18 Elever imidlertid allerede en Forandring i de bestaaende Forhold nødvendig, og i Følge denne deltes nu Skolen i 3 Klasser: Forberedelsesklassen, 1ste og 3dje Klasse.

I Maanederne Juni og Juli afgik fra Skolen 3 Elever, 1 (en rigtig flink, lille Elev: Chr. Hermann) ved Døden, 1 forat forberedes til Konfirmation, og 1, da han havde erholdt en Friplads i Vajsenhusets Skole.

Ved Sommerferiens Begyndelse var Elevantallet saaledes 32.

Ved denne Tid forandrede Skolens Navn til »Vesterbros Borger- og Realskole«, og 4 Fripladser oprettedes, hvis Besættelsesret tilbødes følgende Foreninger: »dansk Arbejdersamfund« (2), »de danske Vaabenbrødre« (1) og »Frederiksberg Understøttelsesforening« (1).

Efter disse Fripladsers Besættelse og efter Indmeldelsen af 20 nye Elever begyndte Skolen atter sin Virk-

somhed efter Sommerferien med 56 Elever, fordelte i 4 Klasser.

Indtil Oktober Flyttedag modtog Skolen en Forøgelse af 9 Elever og flyttede saaledes med et Antal af 65 Elever hen i sit nuværende Lokale: Vesterbrogade Nr. 67, Sidebygningen.

Aaret 1873 begyndtes med 66 Elever, idet der nemlig i December var indmeldt 1 Elev; i Januar tilkom 5 (hvoraf en for Øjeblikket er midlertidig udmeldt paa Grund af Bortrejse) og i Februar 4, saa at Elevantallet nu (i Begyndelsen af Marts) er 74.

Den 1ste Februar d. A. fratraadte efter fælles venkabelig Overenskomst Hr. Lützhöft Skolens Bestyrelse, og den mellem os oprettede Forbindelse hævedes, og fra samme Dato har altsaa undertegnede, cand. theol. E. H. Wegener ene overtaget Skolens Bestyrelse.

Denne Hr. Lützhöfts Fratrædelse har imidlertid ikke i nogensomhelst Henseende indvirket forandrende paa Skolens Plan eller Ordning, ja end ikke i Undervisningens daglige Gang har den foraarsaget mindste Forstyrrelse, idet Hr. Lützhöft vedblivende fungerer som Lærer ved Skolen.

Skolens Plan, der fordrer en Inddeling i 8 Klasser, igjennem hvilke Eleverne forberedes til Præliminærexamen eller samme Afgangsexamen som i "Melchiors Borger-skole", kan naturligvis først efter Haanden bringes til Udførelse, idet der Aar efter Aar søjes en ny Klasse til, der fører Eleverne længere og længere frem mod Maalet.

I det forløbne Skoleaar er der naat til 3dje Klasse, men de fleste af denne Klasses Elever ere langt over Normalalderen, saa at disse næppe ville komme til at gennemgaa alle Skolens Klasser.

For imidlertid at bringe disse Elever, for hvem Tiden er knap, lidt hurtigere frem, vil der i den fra næste Skoleaar (den 18de April) begyndende 4de Klasse blive skredet lidt ud over den oprindelige Plan, navnlig i dansk Retskrivning, Regning og Mathematik (hvilket sidste Fag egenlig først skulde begynde i 5te Klasse). Tillige vil der blive givet de Elever, som ønske

det, Lejlighed til at lære Fransk, hvilket ligeledes efter Planen først skulde begynde i den følgende Klasse.

I de alt i Aar bestaaende Klasser (Forberedelsesklassen; 1ste, 2den og 3dje Klasse) er der i Aarets Løb gennemgaaet følgende Pensa i de forskjellige Fag:

Forberedelsesklassen.

Religion. Eleverne ere blevne øvede i at gjenfortælle det gamle Testamentes Historie fra Skabelsen til Israels Udgang af Ægypten, idet Fremstillingen stadig har været ledsaget af Forevisning af bibelske Billeder. Af og til er en Salme, som Eleverne kunde andet Steds fra, bleven sunget.

Dansk. ABC og Læsebog for de første Begyndere ved J. Holbech og M. Matzen er benyttet til Stavning og Indenadslæsning, ligesom ogsaa de flinkeste Elever have lært en Del Smaavers uden ad. Ved stadig Samtale om det læste samt ved Forevisning af Billeder (»Bilder der sinnlichen Anschauung«) har Læreren søgt at vække Elevernes Evner og klare deres Begreber, ligesom der er bleven lagt megen Vægt paa en klar og tydelig Udtale.

Regning. Eleverne have faaet Begreb om Tallene og deres Værdi. Tallæsning paa Klassetavlen er bleven indøvet og de fleste have lært lidt af den lille Tabel.

Skrivning. Det latinske Alfabet, de smaa Bogstaver, er lært og indøvet, navnlig ved Taktskrivning.

1ste Klasse.

Religion. Lige som i Forberedelsesklassen drives Undervisningen mundlig og tydeliggjøres ved Forevisning af bibelske Billeder. Paa denne Maade er gennemgaaet det gamle Testamentes Historie fra Skabelsen til Kongerne samt med Benyttelse af Luthers lille Katekismus »de 10 Bud« (med Forklaringerne) og »Fader vor«. Ved Forklaring af Læreren og Fortælling af passende Smaa historier (»en Bedstemoders Fortællinger om de ti Guds Bud« o. fl.) ere disse blevne tydeliggjorte for Eleverne. En Salme er af og til sunget.

Dansk. Eleverne have læst og flere Gange repeteret hele J. Holbechs og M. Matzens Læsebog for de første

Begyndere (med Undtagelse af »en Familiehistorie«) samt lært de fleste af Digtene uden ad. Stavning og Gjenfortælling af det læste er daglig indøvet, og i en Time om Ugen ere Eleverne blevne øvede i at læse Skrift. Som en Begyndelse til dansk Stil have Eleverne paa Tavlen afskrevet smaa Stykker af Læsebogen.

Geografi. Ved Hjælp af Væggekort og Atlas have Eleverne faaet en Oversigt over Evropas og Danmarks Geografi, ligesom ogsaa Verdensdelenes og Verdenshavnenes Beliggenhed er tydeliggjort dem.

Regning. Eleverne ere blevne øvede i at lægge sammen og trække fra i Hovedet. De fleste have lært den lille Tabel og kunne med temmelig stor Sikkerhed addere og subtrahere paa Tavle.

Skrivning. Det latinske Alfabet er indøvet i Sammenskrift med smaa Bogstaver. Taktskrivning er jævnlig benyttet.

2den Klasse.

Religion. Efter Balslevs Bibelhistorie have Eleverne læst og repeteret det gamle Testamentes Historie indtil »Rigets Deling« og det nye Testamente indtil »Jesu Undergjerninger«. De 3 første Hovedstykker af Luthers lille Katekismus ere lærte uden ad, og det første Hovedstykke er endvidere gennemgaaet efter Balslevs Lærebog. 10 Salmer ere lærte uden ad.

Dansk. Eleverne have læst og repeteret Matzens Læsbog 1ste Del fra Pag. 1—80 og 148—165, lige som en Del af Digtene ere lærte uden ad, og der er gennemgaaet de vigtigste Taledele og Sætningsbygningen. Stavning er stadig indøvet, og Eleverne have, navnlig i Aarets sidste Del, skrevet smaa Diktatstile efter forudgaaet Forberedelse. Gjengivelse af det læste har al Tid fundet Sted.

Geografi. Et kortfattet Omrids af Evropa og de vigtigste Lande i samme er gennemgaaet efter Væggekort og Atlas, men uden Lærebog.

Historie. Danmarkshistorien fra den ældste Tid til Valdemar den store er mundlig gennemgaaet flere Gange.

Engelsk. Da denne Klasse, som foran bemærket, først oprettedes efter Sommerferien, har Undervisningen i Engelsk ikke kunnet bringes ret langt frem, især da der kun gives 1 Time ugenlig Undervisning deri, som en For-

beredelse til den egenlige engelske Undervisning i 3dje Klasse. Eleverne have lært nogle Stykker i Listovs engelske Elementarbog, saavel fra Engelsk til Dansk som omvendt, og der er fra Begyndelsen anvendt stor Omhu paa, at Eleverne samtidig med Læsningen lære at stave Ordene.

Regning. I Tavleregning er gennemgaaet de fire Regningsarttet med ubenævnte Tal efter Grünfeldts Regnebog, 1ste Kursus. Den lille og største Delen af den store Tabel ere lærte. Hovedregningopgaver i benævnte Tal ere stadig indøvede.

Skrivning. Sammenskrift med latinsk Skrift (store og smaa Bogstaver) er indøvet. Taktskrivning er ofte benyttet.

3dje Klasse.

Religion. Efter Balslevs Bibelhistorie er læst og repeteret: det gamle Testamente indtil »Rigets Deling« og det nye Testamente indtil »Kirken efter Apostlenes Dage«. Af Balslevs Lærebog er gennemgaaet »Troen« og »Fader vor«, og af Salmer ere 20 lærte og forklarede. Tillige har Klassen begyndt at læse Lukas' Evangelium, hvilket ved Samtale er sat i Forbindelse med Bibelhistorie og Lærebog.

Dansk. Matzens Læsebog 1ste Del er benyttet til Oplæsning og Indøvelse af Grammatiken. I denne er efter skrevne Sedler gennemgaaet samtlige Taledeler og en Del af Sætningslæren. Adskillige Digte ere lærte uden ad. Stilene (indtil Begyndelsen af Marts 70) have dels været Diktat, dels lette Gjenfortællingsstile.

Geografi. Efter Erslevs Geografi Nr. 3 have Eleverne læst og repeteret indtil de britiske Øer.

Historie. Den oldenborgske Kongestamme fra 1448—1808 er gennemgaaet efter Allens Danmarkshistorie.

Naturhistorie. Efter Lützens mindre Lærebog i Zoologi have Eleverne lært Pattedyrene, og det læste Pensum er jævnlig oplyst ved Afbildninger.

Engelsk. Af Listovs engelske Elementarbog er læst og repeteret forfra til Stykke 31. Glosserne ere lærte uden ad og den nødvendigste Del af Grammatiken mundlig indøvet. Med Afbenyttelse af samme Bog er der fra

September skrevet 2 Stile ugenlig (en i Hjemmet og en paa Skolen), i Alt c. 50.

Tysk. Om Undervisningen i dette Fag gjælder det samme, som om Engelsk i 2den Klasse, at den kun er en Forberedelse til den egenlige Undervisning i den følgende Klasse. Stykker af Listovs Elementarbog og Hallagers Læsebog ere gennemgaaede, lige som enkelte Dele af Grammatiken («Kjendeordene», »de personlige Stedord«, »Hjælpeudsagnsordene« o. s. v.) ere indøvede.

Regning. De fleste Elever have efter Grünfeldts Regnebog, 1ste Kursus, gennemgaaet de fire Regningsarter i Brøk. Den store Tabel er lært og lettere Hovedregningsopgaver i benævnte Tal og Brøk ere indøvede.

Skrivning. Eleverne have skrevet enkelte Bogstaver, mindre og større Ord tilsidst Sammenskrift, alt efter det latinske Alfabet.

Tegning. Efter at have gennemgaaet Helstedes Tegnehefter ere de flinkeste Elever gaaede over til større Fortegninger i Form af Ornamentter, samt Skygning efter Trækloeser og Gibs.

I **Gymnastik** har Skolen været delt i 2 Hold, hvoraf hvert har faaet 2 Timers ugenlig Undervisning i et særskilt, dertil indrettet Lokale.

I **Sang** er der 2 Timer ugenlig bleven undervist efter den chevéske Methode.

Fra Februar Maaned d. A. har jeg anset det for tidssvarende udenfor Skoletiden at oprette en „**Snit-skole**“ for Skolens Elever under Ledelse af **Mr. Billedskjærer Sandberg**, hvis Dygtighed som Lærer i denne Retning er anerkjendt, og hvis Elevers Arbejder vakte fortjent Opmærksomhed paa den sidste »nordiske Industriudstilling«. I „**Snit-skolen**“ have 13 Elever deltaget for en Betaling af 4 Mk. om Maaneden for 2 Timers ugenlig Undervisning. Den Gavn, Drengene kunne have af denne paa en Gang nyttige og adspredende Beskjæftigelse, tør vel anses for almindelig anerkjendt, og Undervisningen i Snitning og Træskjæring

vil derfor ogsaa, hvis den vedblivende maatte finde Tilslutning, blive fortsat for den samme billige Betaling i det nye Skoleaar.

Til begyndende Grundlag for en naturhistorisk Samling har Skolen i det nye Aar, foruden en Del Afbildninger, anskaffet en Del udstoppede Pattedyr og Fugle. Af Eleverne er der, foruden adskillige Smaating, foræret en lille Insektsamling (af Chr. Nielsen), Kraniet af et Katt hoved (af Hugo Lykke) samt et Kanin- og et Spurvehoved (skeletterede af A. Frauen).

Skolen har, som foran bemærket, 4 Fripladser, der besættes for et Aar ad Gangen af de nævnte 3 Foreninger, og til hvis Opnaaelse og fortsatte Benyttelse der udfordres stadige Vidnesbyrd for Flid og god Opførsel. De Forældre, der maatte attraa disse Fripladser til deres Børn for næste Skoleaar, anmodes om inden Onsdag den 9de April at henvende sig til undertegnede Bestyrer, der jmeddeler nærmere Oplysninger.

Eleverne ere for Øjeblikket saaledes fordelte i Klasserne:

Forberedelsesklassen har 16 Elever (samt en midlertidig udmeldt).

1ste Klasse.....	-	16	-
2den Klasse.....	-	23	--
3dje Klasse.....	-	18	-

i Alt 74 Elever.

Elever optages fra 5 Aars Alderen og helst aldeles uforberedte. Ved Optagelsen maa forevises Daabs- og Vaccinationsattest. Udmeldelse af Skolen maa ske inden den 14de i Maaneden, og ingen Elev kan udtræde uden ved Udgangen af en Maaned; sker

Udmeldelse paa kortere Tid, maa Skolelønnen erlægges, indtil den fastsatte Udmeldelsestid er forløben.

Den maanedlige Betaling for en Elev i Forberedelsesklassen er 1 Rdl. 12 Sk.; i 1ste Klasse 1 Rdl. 60 Sk.; i 2den Klasse 2 Rdl. 12 Sk.; i 3dje Klasse 2 Rdl. 60 Sk. og i 4de Klasse 3 Rdl. 12 Sk.

Foruden Skolelønnen betales for hver Elev aarlig 2 Rdl. som Bidrag til Brænde og Vedligeholdelse af Skoleinventarium samt en Gang for alle 1 Rdl. i Indskrivningspenge.

De 2 Rdl. oppebæres i Oktober Maaned, Indskrivningspengene ved Elevens Indmeldelse i Skolen.

I Skoleaaret 1873—74 bruges følgende Bøger, som alle faas hos Boghandler Aug. Bang, Vesterbrogade 57.

Forberedelsesklassen.

ABC og dansk Læsebog for de første Begyndere ved J. Holbech og M. Matzen, 1ste Del.

1ste Klasse.

ABC og dansk Læsebog for de første Begyndere ved J. Holbech og M. Matzen, 2den Del (3dje Udgave). Luthers lille Katekismus. Syngøvelser med Tal af J. Erslev.

2den Klasse.

Balslevs Bibelhistorie. Luthers lille Katekismus. En Salmebog. M. Matzens danske Læsebog, 1ste Del (4de Udgave). Et Atlas (helst Erslevs). Listovs engelske Elementarbob. Erslevs Syngøvelser efter Chevémethoden.

3dje Klasse.

Balslevs Bibelhistorie. Balslevs Læsebog. En Salmebog. M. Matzens danske Læsebog, 1ste Del (4de Udgave). Grünfeldts Regnebob, 1ste Kursus. Listovs engelske Elementarbob. Listovs tyske Elementarbob. Kofods lille Danmarkshistorie ved Thrige. Erslevs Geografi Nr. 3. Lützens Begyndelsesgrundene af Dyrerigets Naturhistorie Nr. 2. Et Atlas. Erslevs Syngøvelser efter Chevémethoden.

4de Klasse.

Balslevs Bibelhistorie. Balslevs Lærebog. En Salmebog. Det nye Testamente. Dansk Læsebog, 2den Del, ved M. Matzen (5te Udgave). Grünfeldts Regnebog, 1ste Kursus. Erslevs Geografi Nr. 3. Bohrs mindre Verdenshistorie. Lützens Begyndelsesgrundene i Dyrerigets Naturhistorie. Et Atlas. Listovs engelske Elementarbog, 2den Afdeling. Listovs tyske Elementarbog. Skema til den tyske Grammatiks Formlære (Ejbes Forlag). Steens elementære Arithmetik. Erslevs Syngøvelser efter Chevémethoden.

De forskjellige Fag have i det foregaaende Aar været saaledes fordelte mellem Skolens Lærere:

- Hr. **Clausen**, Seminarist: Skrivning i 3dje Klasse.
- **Hansen**, Musiklærer: Sang i hele Skolen.
  - **Jansen**, stud. theol.: Geografi og Tydsk i 3dje, Historie i 2den Klasse.
  - **Looft**, stud. philol.: Engelsk i 3dje Klasse.
  - **Lund**, Telegrafist og Tegnelerer: Tegning i 3dje Klasse.
  - **Lützhöft**, Seminarist: Religion i 2den Klasse, Historie i 3dje, Skrivning i 2den, 1ste og Forberedelsesklassen samt Regning i hele Skolen.
- Frk. **E. Møller**: Dansk i Forberedelsesklassen.
- Hr. **Serup**, Lærer ved Elevskolen paa Frederiksberg Slot: Gymnastik i hele Skolen.
- **Thygesen**, stud. jur.: Naturhistorie i 3dje og Geografi i 2den Klasse.
- Bestyreren**: Religion i 3dje og Forberedelsesklassen, Geografi i 1ste, Engelsk i 2den Klasse og Dansk i 1ste, 2den og 3dje Klasse.

Skema for Aarsprøven 1873.

I. Lørdagen den 5te April.

Hidje Klasse.

- Kl. 9 — 10¹/₂. Tysk . . . . . Hr. Jansen.
 - 10¹/₂ — 12. Naturhistorie . . . - Thygesen.
 - 12¹/₂ — 2. Regning . . . . . - Lützhöft.

Hden Klasse.

- 9 — 10¹/₂. Regning . . . . . - Lützhöft.
 - 10¹/₂ — 12. Dansk . . . . . Bestyreren.

Iste Klasse.

- 9 — 10¹/₂. Geografi . . . . . Bestyreren.
 - 10¹/₂ — 12. Regning . . . . . Hr. Lützhöft.
 - 12¹/₂ — 2. Religion . . . . . Bestyreren.

Forberedelsesklassen.

- 10¹/₂ — 12. Regning . . . . . Hr. Lützhöft.
 - 12¹/₂ — 2. Religion . . . . . Bestyreren.

II. Mandagen den 7de April.

Hidje Klasse.

- 10¹/₂ — 12. Engelsk . . . . . Hr. Looft.
 - 12¹/₂ — 2. Geografi . . . . . - Jansen.
 - 2 — 3¹/₂. Dansk . . . . . Bestyreren.

Hden Klasse.

- 9 — 10¹/₂. Engelsk . . . . . Bestyreren.
 - 10¹/₂ — 12. Religion . . . . . Hr. Lützhöft.

Iste Klasse.

- 12¹/₂ — 2. Dansk . . . . . Bestyreren.

Forberedelsesklassen.

- 10¹/₂ — 12. Dansk . . . . . Frk. Møller.

III. Onsdagen den 9de April.

Ildje Klasse.

- Kl. 9 —10¹/₂. Religion..... Bestyreren.
 - 10¹/₂—12. Historie..... Hr. Lützhöft.

Ilden Klasse.

- 9 —10¹/₂. Geografi..... Hr. Thygesen.
 - 10¹/₂—12. Historie..... - Jansen.

Kl. 12 samles hele Skolen til Prøve i Gymnastik.
 Kl. 1—2: Sangprøve og Afslutning.

Onsdag den 9de April Kl. 5 eller Fredag den 18de April Kl. 9 prøves de Elever, som ønskes optagne i Skolen fra det nye Skoleaars Begyndelse. Fredagen, den 18de April, Kl. 12 meddeles Udfaldet af Aarsprøven og den fremtidige Fordeling i Klasserne, og Lørdagen, den 19de April, Kl. 9 begynder Undervisningen i det nye Skoleaar. Elevernes Forældre og Værger samt alle, der maatte interessere sig for Skolen, indbydes til at overvære Aarsprøven.

Vesterbro, i Marts 1873.

E. H. Wegener,
 Cand. theol.

NB. For enhver, som ønsker at tale med mig, er jeg tilstede i min Bopæl: Gamle Kongevej Nr. 92, 3dje Sal, hver Dag fra Kl. 3—6.